

نه همین لباس زیباست، نشان آدمیت

گفتاری درباره پوشش زنان و مردان در جامعه

علیرضا ذاکری

۲۲

اشاره:

بسم الله.

هر دینی برای پیروان خود دستورات و قوانینی را وضع کرده که انجام آن‌ها در زمره اعمال واجب قرار می‌گیرد. همه می‌دانیم دین مبین و روشنگر اسلام، برای جزئی‌ترین امور زندگی ما آدم‌ها، قوانین و دستورات سودمند و نجات‌بخشی را تبیین کرده است. اما متأسفانه، برخی از مسلمانان، بجای آن‌که تسلیم دستورات دین خود باشند، دست‌بکار شده و هزاران «اما، اگر»های دم‌دستی برای خود ساخته و به آن عمل می‌کنند!

بسیار عجیب است. وقتی انسانی وارد دینی می‌شود، نمی‌تواند مثل کسانی که «ویار» دارند عمل کند. نمی‌تواند بگوید من اینجا دین را نمی‌پسندم! به‌نظر من اینجا دین اگر اینطور بود، بهتر بود! من از فلان دستور دینی خوشم نمی‌آید و هرطور که می‌لیم باشد رفتار خواهم کرد!

این نوع از دینداری، هیچ کاربردی ندارد و بهتر است این افراد تکلیف خود را با دین‌شان مشخص نماید. کسی نمی‌تواند خود را مسلمان بداند، اما نماز نخواند.

کسی نمی‌تواند همه مردم شهر را محرم خود بداند! در حالی که در حریم خانه، خود را برای همسرش می‌آراید، با همین شکل و شمایل و حتی شدیدتر، به کوچه و خیابان پا بگذارد! هضم این رفتارها، تنها زمانی ممکن است که این افراد برای مسلمانی و دینداری خود اهمیتی قائل نباشند و در کشوری زندگی کنند که دین رسمی آن کشور اسلام نباشد.

ریشه‌های ناهنجاری

ریشه بسیاری از ناهنجاری‌های پوشش مردان و زنان در جوامع اسلامی، نهفته در فرهنگ وارداتی غرب است. رسانه‌های دیداری مانند سینما، تلویزیون و مجلات، مهم‌ترین عامل تغییر ذائقه توده‌ها هستند.

در نیم قرن گذشته، وضعیت حجاب و دینداری مردان و زنان کشورهای اسلامی، بسیار پسنیده‌تر از وضعیت کنونی بود. هر روز که می‌گذرد، مردم کشورهای اسلامی، از هنرپیشگان و شخصیت‌های مشهور و مورد علاقه خود، الگوبرداری می‌کنند. شاید گفتن این حرف‌ها خیلی تکراری باشد. اما هر چه باشد ماجرا خیلی خیلی جدی است. مردم عادی چگونه می‌توانند در برابر موج‌های پیاپی «مد»ها مقاومت کنند! آن‌ها اگر در مواجهه با «مد»های لباس، آرایش و سبک زندگی، نتوانند مقاومت کنند، در فاصله زمانی کمتر از ۲۴ ساعت، از فروشگاه‌های پوشاک لوکس و آرایشگاه‌های گران‌قیمت سر در خواهند آورد تا خود را شبیه آن چیزی بسازند که در رسانه‌ها دیده‌اند.

امروزه وقتی در پیاده‌روی خیابان‌های شهرها قدیم می‌زنید، کسانی از برابرتان عبور می‌کنند که هیچ شباهتی به ایرانی مسلمان ندارند.

این در حالی است که پیامبر گرانقدر اسلام ﷺ می‌فرماید: «کسی که خود را شبیه غیر مسلمان درآورد، از ما نیست.»

آبی که گرم نمی‌شود

برخی از مردم در مواجهه با سبک زندگی غربی، خواسته یا ناخواسته، با صرف هزینه‌های بسیار، خود را شبیه کسانی درآورده‌اند که به مسلمانان شباهتی ندارند!

آیا کسی برای کمک به آن‌ها قدمی برداشته است. در این میان توقع اصلی از رسانه‌های فراگیر کشور است که به‌عنوان اولین سنگر مقاومت در برابر فرهنگ غربی، گام‌هایی برداشته باشند! اما متأسفانه، خیلی از هنرمندان و فرهنگ‌سازان خودمان نیز قافیه را باخته‌اند. چنان خود را شیفته فرهنگ غیر ایرانی می‌دانند که گویا تعلقی به این سرزمین ندارند! همانطور که تولیدات سینمایی نیازمند نقد جدی است، سریال‌های تولیدی تلویزیونی کشور، بیش از هر تولید فرهنگی دیگر، نیازمند نقد و بررسی صدجانبه دارد! اما دریغ از آن چیزی که باید می‌بودیم ... چنانچه از حاصل کار برمی‌آید، آبی از این آتش گرم نمی‌شود.

وقتی حیا کنار می‌رود

هر کس به کرده خود آگاه است و خوب می‌داند، مدل و نوع پوشش خود را از کجا و تحت تاثیر چه چیزی انتخاب کرده است. اولین عامل انتخاب پوشش مردم به چشم و هم‌چشمی برمی‌گردد. این سبک انتخاب به گروه خاصی از اجتماع برمی‌گردد. در واقع بسیاری از مردم، از هر صنفی که باشند، در انتخاب پوشش خود از دیگران الگو می‌گیرند و ایراد چندانی بر این مسأله وارد نیست. مشکل اصلی زمانی رخ می‌دهد که اعتقادات دینی و فرهنگ خانواده ایرانی را در این مواقع به‌فراموشی سپرده شود. در اوج ناباوری، هر نوع سبک پوشش، که به مذاق‌مان خوش آمده باشد، بدون در نظر گرفتن شأنیت آن، تهیه‌اش می‌کنیم! و یادمان می‌رود که خدای بزرگ از طریق پیامبر عظیم‌الشان ﷺ اسلام دستورات مهمی در این خصوص برای ما متذکر شده است. اصلاً یادمان می‌رود که خدای مهربان برای حفظ حریم‌مان، به ما «حیا» را هدیه داده بود تا با آن، ایمان و عفت خود را حفظ کنیم! قصد نصیحت ندارم، زیرا بزرگان دین‌مان در

این حوزه نعمت را بر ما تمام کرده‌اند. اما این نکته را هرگز فراموش نکنیم که آدمی نمی‌تواند از باطن خود فرار کند. هر کس شبیه چیزی است که می‌اندیشد! پوشش، سخنان و رفتاری که از خود بروز می‌دهیم، مانند مارک و تابلویی راهنما، تمام روحیات و باورهایمان را به نمایش می‌گذارد.

در روایات اهل بیت علیهم‌السلام آمده است: «بهترین شما کسی است که با دیدنش به یاد خدا بیافیتید». آیا وقتی عصرها به پارک‌ها، پاساژها و پیاده‌روی خیابان‌ها سری می‌زنید، با دیدن ریخت و ظاهر برخی از مردم، به یاد خدا می‌افتید یا مردمانی را می‌بینید که با تلاش بسیار خود را شبیه بازیگران سریال‌های ماهواره‌ای دیار غرب ساخته‌اند! گاهی شک می‌کنید که آیا این‌جا سرزمین من است؟! در حدیث قدسی آمده است که خداوند می‌فرماید: «به بندگانم بگوئید به لباس دشمنانم در نیایند و خود را شبیه دشمنان من نکنند که در این صورت آن‌ها هم دشمنان من خواهند بود!»

هلاکت زنان در چیست؟

جدیت و سختی بسیاری از سخنان و احادیث اهل بیت علیهم‌السلام و پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم چنان است که در مواجهه با آن، بیم کوتاهی در عمل به این سخنان نورانی، همواره در بند بند وجود آدمی رخنه می‌کند. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌فرمایند: «در آخرالزمان، مردانی پیدا می‌شوند که زنان‌شان در عین لباس پوشیدن لخت وعور هستند و بر سرشان چیزی همانند کوهان اشتران لاغر است. آن‌ها عطر بهشت را نمی‌شنوند. آن‌ها را لعنت کنید که از رحمت خدا به دور هستند!» همچنین حضرت می‌فرمایند: «هلاکت زنان امت من در دو چیز است، طلا و لباس نازک».

چند روز پیش در یکی از سریال‌های مناسبتی ماه مبارک رمضان تلویزیون، خانم پرستاری را دیدم که مصداق

کلام حضرت بود. در زیر معتنه‌ای که این خانم بر سر داشت، چنان می‌نمایاند که انگار او دارای دو جمجمه است که هر دو جمجمه در یک مقنعه جای گرفته‌اند!

مرز حریم شخصی و عمومی کجاست

کسانی که برای امور شخصی خود سلیقه صدرصد قائل هستند، همواره به نکته مهمی توجه ندارند. بی‌شک دخالت دادن سلیقه در پوشش و امور شخصی افراد، به‌خود افراد ربط دارد و کسی نمی‌تواند به آن‌ها خورده‌ای بگیرد. آن‌ها می‌توانند در حریم خانه خود آزاد باشند. اما همه مردم، به‌محض آن‌که از خانه خارج می‌شوند، لباس بیرون را می‌پوشند و هیچ کس در شأن خود نمی‌داند که با لباس خانه وارد خیابان‌ها شود. همین نکته دلیل مهمی بر این مدعا است که خیابان‌ها و سطح عمومی جامعه متعلق به حریم خصوصی اشخاص نیست که بتوانند آزادانه با هر پوششی که میل داشته باشند در آن حاضر شوند. بلکه شأن جامعه، احترام به دیگران، می‌تواند عامل مهمی در انتخاب افراد باشد.

مردم وقتی پا به خیابان می‌گذارند، با عنایت به این‌که در چه مکانی ورود کرده‌اند و چه شغلی دارند، پوشش مناسب و هم‌شأن خود را انتخاب می‌کنند. بسیاری از اماکن رسمی در دنیا، شرط ورود افراد را، ملزم به پوشش رسمی می‌دانند. محیط هر کشوری، شأنیت و رسومات خود را دارد. کسی نمی‌تواند با رسم و فرهنگ پوشش دیگر کشورها، در خیابان‌های کشور خودش راه برود و به اعتقادات و رسوم مردم کشورش پای‌بند نباشد!

در متنی خواندم، عارفی بود که هرگاه به شهری وارد می‌شد، ابتدا از رسم‌های مردم آن شهر نکات مهمی را جویا می‌شد، تا مبادا به حقوق مردم آن شهر ستمی را ناخواسته روا بدارد. پس همه ما باید در نحوه پوشش‌مان در انظار عمومی، فرهنگ، رسوم و از همه مهم‌تر؛ اعتقادات جامعه‌مان را رعایت کنیم تا به این ترتیب به خود و جامعه‌مان احترام گذاشته باشیم.

